

Klyngeanalyse af langvarige kontanthjælpsmodtagere

4. april 2017

Viden og Analyse / APK

Sammenfatning

---

0. Baggrund

Til brug for satspuljeinitiativet for langvarige kontanthjælpsmodtagere ('Flere skal med') har STAR lavet en såkaldt klyngeanalyse af gruppen af personer, der i maj 2016 har været på kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse i mindst fem år.

Boks 1: Klyngeanalyse

Klyngeanalyse er en statistisk metode til gruppering af observationer – i dette tilfælde langvarige kontanthjælpsmodtagere – ud fra en lang række baggrundskarakteristika.

Med denne metode identificeres en række særskilte undergrupper (klynger), som de langvarige kontanthjælpsmodtagere opdeles i. Hvilken gruppe, en person tilhører, er et resultat af en mekanisk inddeling ud fra personens baggrundskarakteristika relativt til de øvrige langvarige kontanthjælpsmodtagere.

Simpelt sagt sorterer klyngeanalysen kontanthjælpsmodtagerne på baggrund af deres ligheder og forskelle og samler dem i grupper, som hver især er mest muligt ens indadtil og samtidig mest muligt forskellige fra hinanden.

Ved at identificere særskilte undergrupper eller hovedtyper af langvarige kontanthjælpsmodtagere, bidrager analysen med ny viden om hvem denne gruppe af personer, som har været mindst 5 år i træk i kontanthjælpssystemet, er.

1. Hvordan adskiller de langvarige kontanthjælpsmodtagere sig fra den danske befolkning?

Der var i maj 2016 28.000 aktivitetsparate langvarige kontanthjælpsmodtagere. Sammenlignet med den danske befolkning er de kendetegnet ved:

- En højere andel enlige forsørgere
- Flere med anden etnisk baggrund end dansk
- Et væsentligt lavere uddannelsesniveau
- En markant højere andel, som har været anbragt som barn
- En markant højere andel med anbragte børn og forebyggende foranstaltninger på deres børn

- Hyppigere kontakt til sundhedssystemet
- En højere andel med en kriminel historik
- En svagere tilknytning til arbejdsmarkedet

Se sammenligning af de langvarige kontanthjælpsmodtagere med den fulde gruppe af kontanthjælpsmodtagere samt den danske befolkning på i tabel 1.

2. Hvem er de langvarige kontanthjælpsmodtagere?

Analysen inddeler de langvarige kontanthjælpsmodtagere i ni grupper (klynger):

1. Unge: 22 pct.
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 7,2 år.
2. Enlige ældre: 20 pct.
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 9,6 år.
3. Personer med anden etnisk baggrund og flere børn: 20 pct.
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 11,1 år.
4. Personer med anbragte børn og/eller forebyggende foranstaltninger på deres børn: 15 pct.
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 10,5 år.
5. Personer med langvarig sygedagpengehistorik: 9 pct.
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 7,1 år.
6. Personer med mange lægekontakter det seneste år: 5 pct.
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 9,2 år.
7. Personer med gentagen kontakt til privat psykiater de seneste 5 år: 4 pct.¹
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 9,6 år.
8. Personer med længerevarende fængselsstraffe og/eller gentagne indsættelser de seneste 10 år: 3 pct.
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 7,6 år.
9. Personer med mindst 5 hospitalsindlæggelser² de seneste 5 år: 2 pct.
Gruppen har i gennemsnit været på kontanthjælp i 9,1 år.

Af tabel 1 fremgår, hvad der definerer og kendetegner hver af de ni grupper. Der er alene angivet særskilt tekst på de karakteristika, som definerer hver gruppe og hvor gruppen dermed adskiller sig fra den samlede gruppe af langvarige kontanthjælpsmodtagere.

¹ STAR har udelukkende adgang til data for kontakt til privat psykiatere og ikke for hverken kontakt til distriktspsykiatrien, psykiatrisk skadestue eller indlæggelser på psykiatriske hospitalsafdelinger. Derfor undervurderes størrelsen af denne gruppe muligvis.

² På somatiske afdelinger.

Tabel 1: Oversigt over de 9 klynger, uge 20 2016

	Danske befolkning, 18-65 år	Alle kontant-hjælpsmodtagere, 18-65 år	Alle langvarige kontanthjælpsmodtagere	1: Unge	2: Enlige ældre	3: Personer med anden etnisk baggrund og flere børn	4: Personer med anbragte børn	6: Personer med sygedagpengehistorik	7: Personer med mange lægekontakter	7: Personer med gentagen kontakt til psykiater	8: Personer med fængselsstraffe	9: Personer med mange hospitalsindlæggelser
Antal	3.531.761	144.910	28.041	6.141	5.542	5.497	4.224	2.587	1.459	1.225	925	439
Andel	-	-	-	22 pct.	20 pct.	20 pct.	15 pct.	9 pct.	5 pct.	4 pct.	3 pct.	2 pct.
Alder	42 år	37 år	43 år	32 år	50 år							
Køn	50 pct. mænd	52 pct. mænd	56 pct. kvinder		79 pct. mænd	80 pct. kvinder	74 pct. kvinder		85 pct. kvinder		94 pct. mænd	
Herkomst	15 pct. med anden etnisk baggrund	31 pct. med anden etnisk baggrund	33 pct. med anden etnisk baggrund			95 pct. med anden etnisk baggrund				49 pct. med anden etnisk baggrund		
Civilstatus	65 pct. er gifte eller samlevende	63 pct. enlige	72 pct. enlige		92 pct. enlige	59 pct. gifte eller samlevende	77 pct. enlige				84 pct. enlige	
Børn	60 pct. har børn 1,2 børn i gnsn.	49 pct. har børn 1,1 børn i gnsn.	70 pct. har børn 1,8 børn i gnsn.	61 pct. har ingen børn		98 pct. har børn 3,6 børn i gnsn.	100 pct. har børn 2,7 børn i gnsn.					
Forsørgere*	42 pct. forsørgere 6 pct. er enlige forsørgere	38 pct. forsørgere 17 pct. er enlige forsørgere	41 pct. forsørgere 22 pct. er enlige forsørgere			79 pct. forsørgere			54 pct. forsørgere	53 pct. forsørgere		
Uddannelse	59 pct. har kompetencegivende uddannelse	23 pct. har kompetencegivende uddannelse	23 pct. har kompetencegivende uddannelse	96 pct. er ufaglærte	36 pct. har en erhvervs-kompetencegivende uddannelse		85 pct. ufaglærte	52 pct. har en erhvervs-kompetencegivende uddannelse			87 pct. er ufaglærte	
Anbragt som barn	3 pct. har været anbragt	12 pct. har været anbragt	14 pct. har været anbragt	31 pct. har været anbragt			26 pct. har været anbragt				35 pct. har været anbragt	
Anbragte børn**	2 pct. har anbragte børn	7 pct. har anbragte børn	15 pct. har anbragte børn				71 pct. har anbragte børn					
Forebyggende foranstaltning på børn**	5 pct. har forebyggende foranstaltning på deres børn	14 pct. har forebyggende foranstaltning på deres børn	26 pct. har forebyggende foranstaltning på deres børn				83 pct. har forebyggende foranstaltning på deres børn					
Kriminalitet seneste 10 år	1 pct. har været i fængsel	8 pct. har været i fængsel	9 pct. har været i fængsel								100 pct. har været indsat 60 uger seneste 10 år i gnsn.	
Hospitalsindlæggelser seneste 5 år***	15 pct. har været indlagt	22 pct. har været indlagt	27 pct. har været indlagt						52 pct. har været indlagt seneste 5 år			100 pct. har været indlagt 8,4 gange seneste 5 år i gnsn.
Lægekontakter seneste år	6,3 kontakter i gnsn.	8,5 kontakter i gnsn.	10,5 kontakter i gnsn.						37 kontakter seneste år i gnsn.			18 gange det seneste år i gnsn.
Kontakt til privat psykiater seneste 5 år	3 pct. har været til psykiater	13 pct. har været til psykiater	21 pct. har været til psykiater							100 pct. har været til psykiater 46 gange seneste 5 år i gnsn.		
Kontanthjælpsanciennitet		3,1 år	9,2 år	7,2 år	9,6 år	11,1 år	10,5 år	7,1 år	9,2 år	9,6 år	7,6 år	9,1 år
Beskæftigelsehistorik siden 2008	87 pct. har været i beskæftigelse	54 pct. har været i beskæftigelse	30 pct. har været i beskæftigelse	41 pct. har været i beskæftigelse		85 pct. uden beskæftigelse		41 pct. har været i beskæftigelse				
Sygedagpengehistorik siden 1991	52 pct. har modtaget sygedagpenge	43 pct. har modtaget sygedagpenge	43 pct. har modtaget sygedagpenge					100 pct. har modtaget sygedagpenge 143 uger i gnsn.				52 pct. har modtaget sygedagpenge

*Forsørgere dækker over personer med hjemmeboende ugifte børn under 25 år. **Børn, som er eller har været anbragt, og børn, som modtager eller har modtaget forebyggende foranstaltninger. ***På somatiske afdelinger.

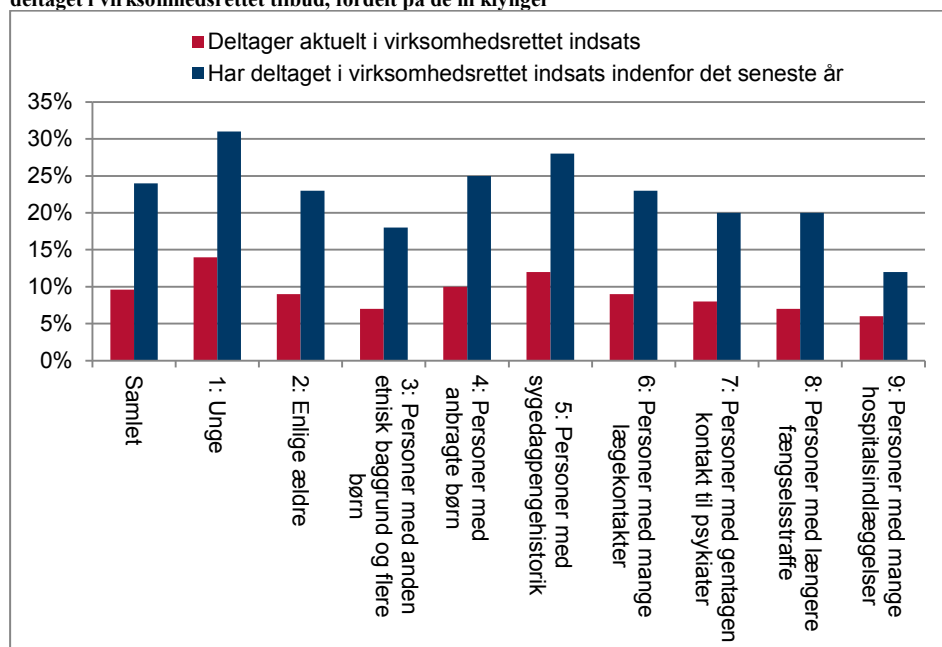
Kilde: DREAM samt Danmarks Statistiks befolkningsdata, familiedata, sundhedsdata, kriminalstatistik samt data vedr. børn og unges anbringelser og forebyggende foranstaltninger.

3. Hvilken indsats tilbyder kommunerne de langvarige kontanthjælpsmodtagere?

Det er evidens for, at virksomhedsrettede indsatser er blandt de mest effektive redskaber til at få udsatte ledige i job eller uddannelse.

Samlet set har knap hver fjerde (24 pct.) af de langvarige kontanthjælpsmodtagere deltaget i et virksomhedsrettet tilbud det seneste år, *jf. figur 1*.

Figur 1: Andel langvarige kontanthjælps-, uddannelseshjælps- og integrationsydelsesmodtagere, der har deltaget i virksomhedsrettet tilbud, fordelt på de ni klynger

Anm.: Opgjort ved nedslag i uge 20 2016 og et år tilbage.

Kilde: DREAM

Brugen af virksomhedsrettede indsatser er mest udbredt for gruppen af unge. Her har 31 pct. deltaget i et virksomhedsrettet tilbud indenfor det seneste år.

Brugen af virksomhedsrettet aktivering er lavest blandt personer med mindst 5 hospitalsindlæggelser de seneste 5 år. Her har kun 12 pct. deltaget i et virksomhedsrettet tilbud indenfor det seneste år.

Disse tydelige forskelle i indsatsmønstre mellem de ni klynger ses også i brugen af mentor, deltagelse i aktivt tilbud (virksomhedsrettede og øvrige) samt andel passive og varigheden af de passive perioder.

4. Hvad sker der med de langvarige kontanthjælpsmodtagere over tid?

For at få en indikation på, hvordan gruppen af langtidsledige i 2016 kan forventes at udvikle sig over de kommende 5 år, er gruppen af langtidsledige i 2011 fulgt i perioden fra 2011 til 2016.

Det er en forholdsvis lille andel af de langvarige kontanthjælpsmodtagere, der kommer i beskæftigelse eller uddannelse indenfor en 5-årig periode. Efter 5 år er kun 6 pct. af de langvarige kontanthjælpsmodtagere i ordinær beskæftigelse, fleksjob eller uddannelse, *jf. tabel 2.*

Tabel 2: Andel af kontanthjælps-, uddannelseshjælps- og integrationsydelsesmodtagere med min. 5 års anciennitet i uge 20 2011, der er i ordinær beskæftigelse, uddannelse eller fleksjob 1, 3 og 5 år efter nedslagsuge

Klynge	1 år efter	3 år efter	5 år efter
1. Unge	3 %	7 %	10 %
2. Enlige ældre	1 %	3 %	4 %
3. Personer med anden etnisk baggrund og flere børn	2 %	3 %	4 %
4. Personer med anbragte børn	1 %	4 %	5 %
5. Personer med sygedagpengehistorik	2 %	5 %	9 %
6. Personer med mange lægekontakter	2 %	4 %	5 %
7. Personer med gentagen kontakt til psykiater	1 %	2 %	5 %
8. Personer med længere fængselsstraffe	1 %	2 %	3 %
9. Personer med mange hospitalsindlæggelser	1 %	5 %	6 %
I alt	2 %	5 %	6 %

Anm.: Population er opgjort ved nedslag i uge 20 2011.

Kilde: DREAM

De grupper, som i højest grad kommer i job eller uddannelse, er de unge samt gruppen af personer med langvarig sygedagpengehistorik forud for deres kontanthjælpsforløb. Her er henholdsvis 10 og 9 pct. i ordinær beskæftigelse, fleksjob eller uddannelse efter 5 år.

Derimod er der en forholdsvis høj andel af de langvarige kontanthjælpsmodtagere, som overgår til førtidspension. Efter 5 år modtager knap hver femte førtidspension.

Særligt gruppen af personer med gentagen kontakt til privat psykiater de seneste 5 år overgår i høj grad til førtidspension. Her er 29 pct. på førtidspension efter 5 år.